

SUOMEN
ILMA**STOP**PANEELI
The Finnish Climate
Change Panel

Hallituksen esitys luonnonsuojelulaiksi

• Markku Ollikainen

YmV 27.9.2022

Tieteen perusviesti

IPCC ja IPBES yhteinen raportti: *ilmastonmuutos ja luontokato voimistavat toisiaan*

Ilmastonmuutos jouduttaa luontokatoa

- Kasvattaa painetta lajeihin ja lajiyhteisöihin lisäämällä alkuperäisten ja tulokaslajien välistä kilpailua

Ilmastonmuutoksen hillintä tehnyt virheitä

- Laajamittainen bioenergiakasvien kasvattaminen, suuren alojen puiden istuttaminen elinympäristöihin, joihin ne eivät luontaisesti kuulu, biomassojen laajamittainen käyttö

Synergioita löytyy:

- erityisesti hiilirikkaiden maiden (turvemaat) suojelussa, elinympäristöjen ennallistamisessa sekä maatalouden ja metsätalouden parissa

Raportin johtopäätökset

1. Monimuotoisuuden suojelun ja ilmastotoimien synergiaa tulee vahvistaa
2. Ilmastonmuutoksen hillintä on välttämätön mutta ei riittävä luontokadon pysäyttämiseksi
3. Luontokadon pysäyttäminen edellyttää voimakkaita lisätoimia suojeluun

Ilmastonmuutos ja lakiehdotus

Lakiesitys edistää synergiaa...

- Luonnonmonimuotoisuusstrategiaa ja –toimintaohjelmaa laadittaessa tulee huomioida ilmastolain mukaiset suunnitelmat
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen nojalla voidaan perustaa suojelualueita

... mutta jää puolitiehen

- Lain tavoitteesta on poistettu lausuntokierroksen jälkeen viittaus ilmastonmuutoksen hillintään
 - heikentää synergioiden luomista ilmasto- ja monimuotoisuustoimien kesken
 - lausuntopalaute ei tue tehtyä ratkaisua: ”Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän edistämistä koskeva lisäys lain tavoitteisiin nähtiin tärkeäksi, sillä tavoite tukee luonnon monimuotoisuuden säilymistä”.
 - Ilmastonmuutoksen hillinnän ja luonnon monimuotoisuuden välistä yhteyttä korostetaan 1 §:n pykäläkohtaisissa perusteluissa, mutta siitä huolimatta ilmastonmuutoksen hillintä on 1.3 § jätetty pois.

Ilmastopaneeli ehdottaa

1. Lain muotoilu tulisi palauttaa HE-luonnosta vastaavaksi, niin, että 1.3 §: kirjataan: ”3) ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän edistäminen”.
2. Ilmastonmuutoksen hillintä tulisi ottaa myös perusteeksi perustaa luonnonsuojelualueita (6 luku, 43 §).

Luonnonsuojelulaki ja kannustimet luontokadon estämiseen

Dasgupta-raportti: monimuotoisuus on taloudellisesti arvokas resurssi

- Monimuotoisuus mukaan taloudellisiin ja vastuullisuuslaskelmiin
- Pilaaja maksaa –periaate monimuotoisuuden suojeluun (saastuttaja maksaa -periaatteen versio luontoon)
- Monimuotoisuuspolitiikka laajenee kaiken kattavaksi: yritysvastuu, kauppa- teollisuus- ja innovaatiopolitiikka

Lakiehdotus: ekologinen kompensaatio tulee lähimmäksi markkinoilla tarvittavien kannustimien muutosta, mutta sekin jää pahasti puolitiehen

Ekologinen kompensaatio

- Tulee luonnonsuojelulaissa lähimmäksi kannustimien muutosta
- Kompensoi elinympäristöille aiheuttamasi heikennys hankkimalla ekologisesti samanarvoinen parannus toisaalla
- Kompensaatio saadaan, kun heikentynyt elinympäristö kunnostetaan ja suojellaan
- Kompensaatioiden yleinen tavoite: ei luontoheikennystä tai nettopositiivisuus

Ekologiset kompensatiot ohjauskeinona

Kompensaation merkitys suojelun kannalta

- Tuo pilaaja maksaa –periaatteen luonnonsuojeluun, vrt. EU:n päästökauppa.
- Pakollinen kompensatio olisi kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden valossa toimivin ratkaisu.
- Päästökaupan kokemuksiin viitaten voisi odottaa, että pilaaja maksaa –periaate ja toimijoita ohjaavat hinnat
 - johtaisivat investointien kohdentumiseen arvokkaammilta ja kalliimmilta elinympäristöiltä halvempiin,
 - tarkentaisivat investointisuunnitelmiin sisältyvää maankäyttöpainetta
 - auttaisivat maanomistajia tekemään kunnostuksia heikentyneillä elinympäristöillä.

Ilmastopaneeli ehdottaa, että

1. Ekologisesta kompensatiosta tehdään pakollinen luonnonsuojelualueilla tehtäville suojelupoikkeuksille
2. Valtioneuvoston tulisi ryhtyä valmistelemaan ekologisten kompensatioiden laajamittaista käyttöönottoa kohdistettuna toimiin, joilla syntyy maakäytön muutoksia.

Luontopaneeli

- Ilmastopaneeli pitää hyvänä, että monitieteinen luontopaneeli kirjataan lakiin, ja sille osoitetaan tarvittavat resurssit.
- Luontopaneelin monitieteistä asiantuntemusta tarvitaan Suomen monimuotoisuuspolitiikan kehittämiseen tieteen tulosten perustalla.

SUOMEN
ILMA**STOP**PANEELI
The Finnish Climate
Change Panel